

Obsah

Autorský kolektiv	V
Zkratky	XIX
Předmluva k druhému vydání	XXIII
Předmluva k prvnímu vydání	XXIV

1. Anatomie reprodukčních orgánů

(Jan Hořejší, Rastislav Druga)

1.1. Vývoj reprodukčních orgánů	1
1.1.1. Vývoj vaječniku	1
1.1.2. Vývoj odvodných pohlavních cest	1
1.1.3. Vývoj zevních pohlavních orgánů	1
1.1.4. Vývoj prsů	2
1.2. Klinická anatomie	2
1.2.1. Vaječník (ovarium, oophoron)	2
■ Stavba ovaria	3
■ Ovariální cyklus	4
■ Cévní zásobení a inervace	4
1.2.2. Vejcovod (tuba uterina, tuba Fallopii, salpinx)	4
■ Stavba vejcovodu	5
■ Transportní funkce vejcovodu	5
■ Cévní zásobení a inervace	5
1.2.3. Děloha (uterus, metra, hystera)	5
■ Stavba děložní stěny	6
■ Děložní změny v průběhu života	7
■ Cévní zásobení a inervace	7
1.2.4. Závěsný a podpůrný aparát dělohy	8
1.2.5. Pochva (vagina, kolpos)	8
■ Stavba stěny	9
■ Topografické vztahy	9
■ Cévní zásobení a inervace	9
1.2.6. Močový měchýř (vesica urinaria, cystis)	10
1.2.7. Konečník (rectum, proktos)	10
1.2.8. Pánevní peritoneum	10
1.2.9. Zevní rodidla (vulva, cunnum, pudendum femininum externum)	10
1.2.10. Pánevní dno	11
1.2.11. Prs (mamma, mastos)	12

■ Cévní zásobení a inervace	13
■ Inervace orgánů ženské pánve	14
Sympatická inervace	14
Cajalovy intersticiální buňky	15

2. Fyziologie reprodukčních orgánů

(Jaroslav Živný)

2.1. Syntéza, metabolismus a mechanismus účinku hormonů	18
2.1.1. Sekrece estrogenů	20
2.1.2. Sekrece gestagenů	20
2.1.3. Sekrece androgenů	20
2.1.4. Vazba na proteiny	20
2.2. Mechanismus účinku pohlavních hormonů	21
2.3. Metabolismus a vylučování pohlavních steroidů	21
2.4. Fyziologické účinky pohlavních hormonů	22
2.4.1. Estrogeny	22
2.4.2. Gestageny	22
2.4.3. Androgeny	22
2.4.4. Relaxin	23
2.4.5. Inhibin, aktivin a folistatin	23
2.5. Menstruační cyklus	23
2.5.1. Ovariální cyklus	23
■ Primární folikul	24
■ Sekundární folikul	24
■ Terciární folikul	24
■ Graafův folikul	24
■ Tvorba pohlavních steroidů v luteální fázi	24
2.5.2. Děložní cyklus	24
2.5.2.1. Endometriální cyklus	24
2.5.2.2. Myometriální cyklus	25
2.5.2.3. Cervikální cyklus	25
2.5.3. Vaginální cyklus	25
2.6. Regulace ovariální činnosti	25
2.6.1. Gonadoliberin	26

2.6.2.	Prolaktin	26
2.6.3.	Gonadotropiny	27
2.6.4.	Katecholestrogeny	27
2.6.5.	Regulace menstruačního cyklu	27

3. Vyšetřovací metody

(Jindřich Tošner, Evžen Čech)

3.1.	Obecné zásady	29
■	Pohovor s nemocnou	30
	Rodinná anamnéza	30
	Osobní anamnéza	30
	Gynekologická anamnéza	30
	Nynější onemocnění	31
3.2.	Gynekologické vyšetření	32
3.2.1.	Celkové vyšetření	32
3.2.2.	Vyšetření břicha	32
■	Pohled (inspekce)	32
■	Pohmat (palpace)	32
■	Poklep (perkuse)	33
■	Poslech (auskultace)	33
■	Měření (menzurace)	33
3.2.3.	Vyšetření zevních rodidel	33
3.2.4.	Vyšetření vnitřních rodidel pochvou	33
3.2.5.	Vnitřní vyšetření pohmatem	34
3.2.6.	Vyšetření cervikálního sekretu	35
3.2.7.	Kolposkopie a cytologické vyšetření	35
3.2.8.	Rektální vyšetření	35
3.2.9.	Vyšetření prsů	36
3.2.10.	Hodnocení vyšetření	36
3.2.11.	Výkaz gynekologického vyšetření pro potřeby pojišoven	36
3.2.12.	Gynekologické vyšetření v dětském věku	37
3.3.	Mikrobiologická a imunologická vyšetření	37
3.4.	Obecné laboratorní metody	37
3.4.1.	Laboratorní diagnostika těhotenství	37
3.4.2.	Diagnóza neplodnosti a hormonální vyšetření	37
3.4.3.	Pohlavní přenosné choroby	38
3.4.4.	Předoperační a pooperační vyšetření	38
■	Krevní obraz	38
■	Sedimentace erytrocytů	39
■	Vyšetření hladiny C-reaktivního proteinu	39
■	Testy funkce ledvin	39
■	Jaterní testy	39
3.4.5.	Diabetes mellitus	40
3.4.6.	Diferenciální diagnostika pelviální	40
3.4.7.	Zánět	40
3.4.8.	Koagulační poruchy	40
3.4.9.	Sledování vlivu hormonální substituční terapie	40

3.4.10.	Nádorové markery	41
3.4.11.	Ostatní speciální vyšetření	42
3.5.	Funkční testy	42
3.5.1.	Měření bazálních teplot	42
3.5.2.	Progesteronový test	42
3.5.3.	Estrogenový – estrogen- -progesteronový test	43
3.5.4.	Gonadotropinový test	43
3.5.5.	Klomifenový test	43
3.5.6.	Luteinizační tyreotropní test (LH-RH test)	43
3.5.7.	Metoklopramidový test	43
3.5.8.	Thyroxin releasing hormone test (TRH test)	43
3.6.	Genetické vyšetření	43
3.7.	Zobrazovací metody	44
3.7.1.	Rentgenové metody	44
3.7.1.1.	Nativní snímek břicha	44
3.7.1.2.	Rentgenové vyšetření hrudníku	44
3.7.1.3.	Rentgenové vyšetření skeletu	44
3.7.1.4.	Hodnocení množství kostní hmoty	45
3.7.1.5.	Mamografie	46
■	Mamografická stereotaxe	46
■	Duktografie (galaktografie)	46
3.7.1.6.	Hysterosalpingografie	46
3.7.1.7.	Další rtg kontrastní metody	47
■	Pánevní arteriografie, venografie	47
■	Pánevní lymfografie	47
■	Fistulografie	47
■	Intravenózní vylučovací urografie	47
■	Ascendentní pyelografie	47
■	Cystografie	47
■	Uretrocystografie	47
■	Kontrastní vyšetření trávicího ústrojí	48
■	Irigografie	48
3.7.1.8.	Výpočetní tomografie	48
3.7.2.	Magnetická rezonance	48
3.7.3.	Radionuklidová diagnostika	49
3.7.4.	Ultrazvuková diagnostika	50
3.7.4.1.	Ultrazvuková zobrazovací technika	50
■	Transabdominální vyšetření	51
■	Transvaginální vyšetření	51
■	Transperineální a transvaginální vyšetření	52
■	Vyšetření prsů	53
3.7.4.2.	Dopplerovské vyšetřovací metody	53
3.8.	Metody tenzometrické	54
3.8.1.	Kymoinsuflace (pertubace)	54
3.8.2.	Urodynamická vyšetření	55
3.9.	Endoskopické vyšetřovací metody ...	55
3.9.1.	Vaginoskopie	55
3.9.2.	Hysteroskopie	55
3.9.3.	Laparoskopie	55
3.9.4.	Cystoskopie	56

20.4.1.	Časné projevy deficitu estrogenu.....271	■ Ovariální karcinom 279
	■ Vazomotorické symptomy 271	■ Předčasná menopauza 279
	■ Psychické symptomy 271	20.6. Závěr.....279
	■ Léčba vazomotorických symptomů 271	
	Nefarmakologická léčba 271	
	Farmakologická léčba 271	
20.4.2.	Důsledky dlouhodobého deficitu estrogenu 272	
	■ Kůže a kožní adnexa 272	
	■ Urogenitální atrofie 272	
	■ Osteoporóza 272	
	■ Kardiovaskulární systém 274	
	■ Sexualita 274	
	■ Centrální nervový systém 275	
20.5.	Hormonální substituční léčba časných a pozdních projevů deficitu estrogenu 276	
20.5.1.	Indikace 276	
20.5.2.	Obecná doporučení 276	
20.5.3.	Kontraindikace ET/EPT 276	
20.5.4.	Situace vyžadující speciální posouzení pro doporučení ET/EPT ...276	
20.5.5.	Estrogeny a progestageny používané v ET/EPT 277	
20.5.6.	Způsoby aplikace – výhody a nevýhody 277	
	Perorální aplikace estrogenu 277	
	Transdermální terapeutické systémy (TTS) 277	
	Subkutánní implantáty E ₂ 277	
	Vaginální krém a tablety s obsahem estradiolu 277	
20.5.7.	Léčebné režimy 277	
20.5.8.	Optimální dávky estrogenu a progestagenů 278	
20.5.9.	Úloha androgenů v hormonální substituční léčbě 278	
	E-AT a kardiovaskulární systém 278	
	E-AT a vazomotorické potíže 278	
	Postmenopauza a psychosexuální změny 278	
	Chirurgická menopauza a E-AT 278	
20.5.10.	Nejčastější nežádoucí účinky ET/EPT a jejich řešení 278	
	■ Děložní krvácení 278	
	■ Mastodynie 278	
20.5.11.	Rizika ET/EPT 278	
	■ Karcinom prsu 278	
	■ Ischemická choroba srdeční 278	
	■ Trombembolická nemoc 278	
	■ Náhlá příhoda mozková 278	
	■ Demence 278	
	■ Osteoporóza 279	
	■ Karcinom endometria 279	
21.	Právní a etická problematika v gynekologii (Pavel Čepický)	
21.1.	Právní problematika v gynekologii 281	
21.1.1.	Obecná část 281	
21.1.1.1.	Právní normy 281	
21.1.1.2.	Postup lege artis 281	
	a) Co není postup lege artis 281	
	b) Výjimky z postupu lege artis 282	
	c) Vitium artis 282	
21.1.1.3.	Informovaný souhlas 282	
	Odmítnutí informovaného souhlasu 282	
	Dříve vyjádřená přání 283	
	Výjimky z informovaného souhlasu 283	
21.1.1.4.	Povinná mlčenlivost 283	
	Výjimky z povinné mlčenlivosti ...283	
21.1.2.	Speciální část 284	
21.1.2.1.	Preventivní péče v gynekologii 284	
21.1.2.2.	Dispensární péče v gynekologii 284	
21.1.2.3.	Pracovní neschopce v gynekologii 284	
	a) Obecná část 284	
	b) Speciální část 284	
21.1.2.4.	Lázeňská péče v gynekologii 284	
21.1.2.5.	Interrupce 285	
21.1.2.6.	Sterilizace 285	
21.1.2.7.	Asistovaná reprodukce 285	
21.1.2.8.	Znásilnění a pohlavní zneužívání 285	
	Znásilnění 285	
	Pohlavní zneužívání 286	
21.2.	Etická problematika v gynekologii .286	
21.2.1.	Obecná část 286	
21.2.1.1.	Pojmy 286	
21.2.1.2.	Etický kodex České lékařské komory 286	
21.2.1.3.	Etický kodex Práva pacientů 287	
21.2.2.	Speciální část 287	
21.2.2.1.	Interrupce 287	
21.2.2.2.	Sterilizace 287	
21.2.2.3.	Asistovaná reprodukce 287	
22.	Psychosomatika v gynekologii (Zuzana Libalová)	
22.1.	Obecná část 289	
22.1.1.	Klasifikace 289	

22.1.2. Epidemiologie	289	22.2.3.3. Interrupce	296
22.1.3. Diagnostika	289	22.2.4. Psychologické důsledky některých somatických gynekologických onemocnění	296
22.1.4. Základní principy terapie	290	22.2.4.1. Inkontinence moči	296
22.1.5. Psychoendokrinnologické aspekty stresu	291	22.2.4.2. Pohlavně přenosné choroby	296
22.2. Speciální část	291	22.2.4.3. Nádory rodidel	296
22.2.1. Pánevní bolest	291	22.2.4.4. Gynekologické operace	297
22.2.2. Hormonální poruchy	292	■ Akutní psychologické komplikace gynekologické operační léčby	297
22.2.2.1. Menstruační cyklus	292	a) Předoperační úzkost	297
22.2.2.2. Amenorea	292	b) Pooperační delirium	297
22.2.2.3. Premenstruační syndrom	293	c) Pooperační únava	297
22.2.2.4. Dysmenorea	293	■ Dlouhodobé psychologické komplikace gynekologických operací	297
22.2.2.5. Klimakterium	294	a) Hysterektomie	297
22.2.2.6. Sterilita	294	b) Vulvektomie	297
a) Psychosomatické příčiny sterility	294	c) Mastektomie	297
b) Psychosomatické důsledky sterility	294		
22.2.3. Regulace reprodukce	294	Rejstřík	299
22.2.3.1. Antikoncepce	294		
22.2.3.2. Sterilizace	295		

3.9.5.	Rektoskopie	56
3.9.6.	Kolonoskopie	56
3.10.	Operační diagnostické metody	56
3.10.1.	Sondáž, dilatace	57
3.10.2.	Excize	57
3.10.3.	Probatorní kyretáž	57
3.10.4.	Punkce operační, bioptická	58
3.10.5.	Probatorní laparotomie	58
3.11.	Orgánová diagnostika	58
3.11.1.	Zevní rodidla	58
3.11.2.	Pochva	58
3.11.3.	Děložní hrdlo	58
3.11.4.	Děložní tělo	59
3.11.5.	Vejcovody	59
3.11.6.	Ovaria	59
3.11.7.	Parametria	59
3.11.8.	Prsy	59

4. Gynekologické operace

(Karel Citterbart)

4.1.	Zásady gynekologického operování	61
4.2.	Příprava nemocné k operaci	61
	■ Příprava psychická	61
	■ Obecná somatická příprava	62
	■ Speciální somatická příprava	62
4.3.	Operační přístupy	62
4.3.1.	Přístup vaginální (gynekologická poloha)	63
4.3.2.	Přístup břišní stěnou	63
	■ Laparotomie	63
	■ Laparoskopie/celioskopie	64
4.4.	Způsoby znečitlivění	65
4.4.1.	Místní znečitlivění	65
4.4.2.	Celkové znečitlivění	65
4.5.	Pooperační péče	66
4.6.	Pooperační komplikace	66
	■ Základní terminologie nejběžnějších operací	67
	Operace na děložních přívěscích	67
	Operace na děloze	68

5. Vrozené vývojové vady

(Jan Hořejší)

5.1.	Určení pohlaví	69
5.2.	Ageneze a dysgeneze gonád	69
5.3.	Malformace intersexuální	70
5.3.1.	Hermaphroditismus verus	70
5.3.2.	Pseudohermaphroditismus femininus	70
5.3.3.	Pseudohermaphroditismus masculinus	71

5.4.	Poruchy vývoje paramezonefrických (Müllerových) vývodů a jejich derivátů	71
5.4.1.	Poruchy průchodnosti – gynatrézie	71
5.4.2.	Aplasia uteri et vaginae	72
5.4.3.	Poruchy splývání paramezonefrických (Müllerových) vývodů	73
5.4.4.	Kombinované poruchy vývoje Müllerových vývodů (syndrom inkompletního zdvojení vnitřních rodidel)	74
5.4.5.	Jiné vývojové vady dělohy	75
5.5.	Sdružené vrozené vývojové vady	75
5.5.1.	Odchylné vyústění močové trubice	75
5.5.2.	Malformace stěva	75
5.6.	Drobné anomálie rodidel	75

6. Endokrinní syndromy

(Igor Crha)

6.1.	Syndrom polycystických ovaríí	77
6.1.1.	Etiologie	78
	Teorie primární poruchy sekrece gonadotropinů	78
	Teorie primární poruchy ovariální a adrenální steroidogeneze	78
	Teorie primární poruchy metabolismu inzulinu	78
6.1.2.	Diagnostika	78
	Hyperandrogenémie	78
	Chronická anovulace	78
	■ Morfologie ovaríí	79
	■ Diferenciální diagnostika	79
6.1.3.	Terapie	79
6.2.	Syndromy spojené s hyperprolaktinemií	79
6.3.	Předčasné ovariální selhání	81
6.4.	Různé syndromy s projevem ovariální dysfunkce	81
6.4.1.	Amenorea při ztrátě hmotnosti	81
6.4.2.	Anorexia nervosa (mentální anorexie)	82
6.4.3.	Bulimie	82
6.4.4.	Stresová amenorea	82
6.4.5.	Léky indukovaná amenorea	82
6.4.6.	Poruchy cyklu drogově závislých	82
6.4.7.	Pseudocycsis – nepravé těhotenství, graviditas spuria	82
6.4.8.	Sheehanův syndrom	82
6.4.9.	Simmondsova kachexie – panhypopituitarismus	83
6.4.10.	Kallmannův-de Morcierův syndrom	83
6.4.11.	Lawrenceův-Moonův-Biedlův syndrom	83
6.4.12.	Dystrophia adiposogenitalis	83
6.4.13.	Granulomatózní onemocnění	83

6.4.14.	Histiocytóza X	83
6.4.15.	Syndrom endokraniózy	83
6.4.16.	Syndrom rezistentního ovaria (Savageové)	83
6.4.17.	Syndromy spojené s vrozeními vývojovými vadami genitálu	83

7. Nepravidelnosti menstruačního cyklu

(Igor Crha)

	Úvod	85
7.1.	Fyziologický menstruační cyklus	85
7.2.	Menstruační dysfunkce	86
7.2.1.	Amenorea	86
7.2.2.	Poruchy rytmu menstruačního cyklu	87
7.2.3.	Poruchy intenzity a délky menstruace	87
7.2.4.	Přidatná krvácení	89
7.2.5.	Metroragie	89
7.2.6.	Dysfunkční krvácení	89
7.2.7.	Dysmenorea	90
7.2.8.	Premenstruační syndrom	91

8. Dětská gynekologie

(Jan Hořejší)

8.1.	Gynekologie dětského a adolescentního věku	93
8.2.	Pohlavní dospívání dívky	93
8.2.1.	Sekundární pohlavní znaky	93
8.2.2.	Pubertální změny na rodidlech	93
8.2.3.	Tělesný růst	94
8.2.4.	Přehled pubertálního dospívání	94
8.3.	Záněty rodidel	94
8.3.1.	Vulvovaginitis	94
	Rozdělení výtoků	94
	Klinický význam a diagnóza vulvovaginitidy	95
	Terapie a prevence vulvovaginitid	95
8.3.2.	Adnexitis (salpingoophoritis)	95
8.4.	Synechia vulvae infantum	96
8.5.	Krvácení z rodidel	97
8.5.1.	Krvácení z rodidel v klidovém období	97
	Úrazy rodidel	97
	Záněť	97
	Cizí těleso v pochvě	97
	Pubertas praecox	97
	Zhoubný nádor pochvy nebo děložního hrdla	97
8.5.2.	Krvácení z rodidel v období puberty a dospělosti	97
	Menarche	97
	Primární amenorea	98

	Menstruační cyklus	98
	Juvenilní metroragie	98
	Mentální anorexie	98
	Autoimunitní poškození ovaria	100
8.6.	Poruchy pohlavního dospívání	100
8.6.1.	Pubertas praecox	100
8.6.1.1.	Předčasná puberta gonadotropin- -dependentní	100
8.6.1.2.	Předčasná puberta gonadotropin- -nondependentní	101
8.6.1.3.	Pubertas praecox ovariogenes	101
8.6.1.4.	Diferenciální diagnostika	101
8.6.1.5.	Inkompletní forma	101
8.6.2.	Retardace pohlavního dospívání	102
	Hypergonadotropní (periferní) poruchy	102
	Hypogonadotropní (centrální) poruchy	103
	Pubertas tarda	103
8.7.	Nádory rodidel	103
8.7.1.	Nádory pochvy	103
8.7.2.	Nádory vaječniku	103
8.7.2.1.	Nepravé nádory vaječniku	104
8.7.2.2.	Pravé nádory vaječniku	104
	■ Germinální nádory	104
	■ Nádory ze specifického mezodermu gonád	105
	Klinický obraz ovarálních nádorů	105
	Diferenciální diagnóza ovariálních nádorů	105
	Ochrana gonád před nepříznivým účinkem onkologické léčby	106
8.8.	Úrazy rodidel	106
8.9.	Forenzní dětská gynekologie	106
8.10.	Gynekologická balneoterapie děti a dorostu	107

9. Sexualita ženy

(Michal Pohanka)

9.1.	Sexualita ženy v jednotlivých životních obdobích	109
	■ Dětská sexualita	109
	■ Puberta	109
	■ Předmanželská sexualita	109
	■ Manželská sexualita	109
	■ Sexuální chování v průběhu těhotenství a po porodu	109
	■ Sexuální chování v postmenopauze	110
9.2.	Fyziologie sexuálních funkcí ženy	110
	Model Masterse a Johnsonové	110
	Model biopsychosociální sexuální reakce	111

9.3.	Diagnóza sexuální dysfunkce	111	■ Podkožní implantáty	124
9.4.	Klasifikace sexuálních dysfunkcí dle mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10)	112	■ Vaginální kroučky	124
	■ Nízká nebo chybějící sexuální apetence (poruchy libida)	112	10.1.6. Imunologická antikoncepce	124
	■ Poruchy sexuální vzrušivosti	112	10.1.7. Postkoitální antikoncepce	124
	■ Poruchy orgasmu	112	10.1.7.1. Metody postkoitální antikoncepce ...	124
	■ Dyspareunie a algopareunie	113	■ Vysoké dávky estrogenů	124
	■ Vaginismus	113	■ Estrogen-progestační směsi »Yusse metoda«	124
9.5.	Sexuální dysfunkce vázané na gynekologické obtíže a operace	113	■ Vysoké dávky gestagenů	124
	■ Premenstruační tenze	113	■ Danazol	124
	■ Gynekologické záněty	114	■ Mifepriston	124
	■ Sterilizace	114	■ Zavedení IUD jako postkoitální antikoncepce	125
	■ Gynekologické operace	114	10.2. Mužská antikoncepce	125
	■ Mastektomie	114	10.2.1. Metody supresivní	125
			10.2.2. Metody bariérové	125
			10.2.3. Přirozená metoda regulace fertility ...	125
10. Plánované rodičovství a antikoncepce			10.3. Sterilizace	125
(Zdeněk Rokyta)			10.3.1. Ženská sterilizace	126
10.1. Ženská antikoncepce	117		■ Sterilizace abdominální	126
10.1.1. Přirozené metody regulace fertility ...	117		■ Sterilizace vaginální	126
■ Kalendářní metoda	117		■ Sterilizace transcervikální	126
■ Hlenová metoda	117		10.3.2. Mužská sterilizace	126
■ Teplotní metoda	118		■ Metoda vazektomie	126
■ Metoda krystalizace slin	118		10.4. Interrupce	127
■ Kojení jako antikoncepce	118		10.4.1. Umělé ukončení těhotenství do ukončeného 12. týdne.	127
10.1.2. Bariérová a chemická antikoncepce ..	118		■ Miniinterrupce	127
■ Spermicidy	118		■ Ukončení těhotenství staršího než 8 týdnů	127
■ Vaginální diafragma	119		■ Komplikace operačního ukončení gravidity	127
■ Cervikální pesar	119		■ Farmakologické ukončení těhotenství	128
■ Ženský kondom – femidom	119		10.4.2. Umělé ukončení těhotenství ve druhém trimestru těhotenství	128
■ Vaginální hubky	119		Medikamentózní	128
■ Vaginální výplachy	119		Operační	128
10.1.3. Nitroděložní antikoncepce	119			
■ Nitroděložní tělísko	119			
■ Rizika a nežádoucí účinky IUD ...	120			
10.1.4. Kombinovaná hormonální antikoncepce	121			
10.1.4.1. Typy kombinované perorální antikoncepce	121			
■ Antikoncepční náplast	121			
■ Transvaginální antikoncepce	122			
10.1.4.2. Indikace a kontraindikace kombinované hormonální antikoncepce	122			
10.1.4.3. Příznivé účinky kombinované hormonální antikoncepce	122			
10.1.4.4. Nepříznivé účinky kombinované hormonální antikoncepce	123			
10.1.5. Gestagenní antikoncepce	123			
■ Perorální forma (minipilulka)	123			
■ Injekční forma	123			
			11. Záněty	
			(Vít Unzeitig)	
			11.1. Vulvitis	130
			11.1.1. Inflammatio glandulae vestibularis majoris seu Bartholini	132
			11.2. Colpitis	132
			■ Fyziologie poševního ekosystému	132
			■ Poruchy poševního ekosystému ...	133
			■ Klinicko-patologické formy poruch ekosystému	134
			11.2.1. Bakteriální vaginóza	134
			11.2.2. Lactobacillosis	135
			11.2.3. Colpitis bacterialis	135
			11.2.4. Trichomoniasis (colpitis parasitaria) ..	136

11.2.5.	Colpitis mycotica	136
11.2.6.	Colpitis virosa	137
11.3.	Cervicitis	137
11.4.	Endometritis	138
11.5.	Hluboký pánevní zánět	139
11.6.	Gonorrhoea	141
11.7.	Syphilis (lues)	141

12. Endometrióza

(Pavel Ventruba)

12.1.	Etiologie	143
12.2.	Patogeneze	144
12.3.	Diagnostika	144
12.4.	Klasifikace	145
12.4.1.	Klasifikace podle lokalizace	145
	■ Endometriosis genitalis	145
	■ Endometriosis extragenitalis	145
12.4.2.	Klasifikace podle stupně závažnosti	145
12.5.	Klinický obraz	145
	■ Asymptomatická forma endometriózy	145
	■ Symptomatická forma endometriózy	145
12.6.	Komplikace endometriózy	145
12.7.	Terapie endometriózy	146
12.7.1.	Medikamentózní léčba	146
12.7.2.	Chirurgická léčba	146
12.7.3.	Kombinovaná hormonální a chirurgická léčba	146
12.7.4.	Léčba poruchy plodnosti spojené s endometriózou	146
12.8.	Prognóza endometriózy	147
12.9.	Prevence	147

13. Poruchy plodnosti

(Pavel Ventruba)

	Definice	149
13.1.	Prevalence a epidemiologie neplodnosti	149
13.2.	Fyziologie reprodukce	149
13.2.1.	Vývoj folikulů, ovulace	149
13.2.2.	Spermioogeneze	150
13.2.3.	Oplození – fertilizace <i>in vivo</i>	150
13.2.4.	Anatomie a funkce vejcovodu a dělohy	150
13.3.	Poruchy plodnosti u ženy	150
13.3.1.	Ovariální faktor	150
13.3.1.1.	Vyšetřovací metody	151
13.3.1.2.	Příčiny poruch ovulace	151
13.3.1.3.	Diagnóza anovulace	151
	Hyperprolaktinemická anovulace	152

	Hypergonadotropní anovulace	152
	Hypergonadotropní anovulace	152
	Normogonadotropní anovulace	152
13.3.1.4.	Terapie ovariálního faktoru	152
	■ Indukce ovulace	152
	Antiestrogeny	152
	Gonadotropiny	152
	Agonisté dopaminu	152
	Glukokortikoidy	152
	■ Úprava poruch luteální fáze	152
	■ Chirurgická léčba	153
	■ Dárcovství oocyty	153
13.3.2.	Tuboperitoneální faktor	153
	■ Funkce vejcovodu v reprodukci	153
13.3.2.1.	Příčiny	153
13.3.2.2.	Vyšetřovací metody	153
13.3.2.3.	Terapie	154
13.3.3.	Endometrióza	154
13.3.3.1.	Diagnostika	154
13.3.3.2.	Terapie	155
13.3.4.	Děložní faktor	155
13.3.4.1.	Diagnostika	155
13.3.4.2.	Terapie	155
13.3.5.	Cervikální faktor	155
13.3.5.1.	Příčiny	156
13.3.5.2.	Terapie	156
13.3.6.	Poševní faktor	156
13.3.6.1.	Příčiny	156
13.3.6.2.	Terapie	156
13.3.7.	Imunologický faktor	156
13.3.7.1.	Antispermatozoidní protilátky	156
	■ Imunologické vlastnosti ejakulátu	156
	■ Mechanismus imunizace	156
	■ Diagnostika antispermatozoidních protilátek	157
	■ Terapie imunologicky podmíněné sterility	157
	Kondomová terapie	157
	Imunosupresivní terapie	157
	Metody asistované reprodukce	157
13.3.7.2.	Antiovariální protilátky	157
	■ Diagnostika antiovariálních protilátek	157
	Protilátky proti zona pellucida	157
	Protilátky proti cytoplazmě oocyty, buňkám theca folliculi interna, membrana granulosa a corpus luteum	157
	■ Terapie	157
13.3.8.	Psychogenní faktor	157
13.3.9.	Infertilita ženy	157
13.3.9.1.	Příčiny	158
	■ Příčiny ze strany plodu	158
	■ Příčiny ze strany matky	158
	Gynekologické příčiny	158

Celková onemocnění	158
13.3.9.2. Vyšetřovací metody	158
13.3.9.3. Terapie	158
13.3.9.4. Prevence a terapie v těhotenství	158
13.4. Poruchy plodnosti u muže	158
13.4.1. Etiologie	159
13.4.2. Vyšetřovací metody	159
13.4.3. Terapie	160
13.5. Nevysvětlená neplodnost	160
13.5.1. Diagnostika	160
13.5.2. Prognóza	161
13.5.3. Terapie	161
13.6. Prevence poruch plodnosti	161

14. Asistovaná reprodukce

(Karel Režábek)

14.1. Základní metody asistované reprodukce	163
Inseminace – vpravení spermií do rodidel ženy	163
<i>In vitro</i> fertilizace – IVF	163
14.2. Kryokonzervace spermií, oocytů a embryí	165
14.2.1. Kryokonzervace spermatu	166
Indikace kryokonzervace spermií	166
Postup po rozmrazení kryospermií	166
14.2.2. Kryokonzervace oocytů	166
Indikace kryokonzervace oocytů	166
Postup po rozmrazení kryokonzervovaných oocytů	166
14.2.3. Kryokonzervace embryí	166
Indikace kryokonzervace embryí	167
Postup po rozmrazení kryokonzervovaných embryí	167
14.3. Potřebná vyšetření a indikace metod AR	167
14.4. Stimulace ovarii k IVF	168
14.5. Odběr oocytů při IVF	170
14.6. Laboratorní část IVF	170
14.7. Embryotransfer a následná podpora	171
14.8. Pravděpodobnost otěhotnění po AR	172
Pravděpodobnost mnohočetného těhotenství	173
14.9. Zákonná úprava asistované reprodukce	173
14.10. Ovariální hyperstimulační syndrom	174
Diagnostika	174
Léčba OHSS	175

Prognóza OHSS	175
Prevence OHSS	176
14.11. Mímoděložní těhotenství po IVF	176
14.12. Programy darovaných spermií, oocytů a embryí	176
Dárce/dárkyně	176
Odměna za darování	177
Anonymita darování	177
14.12.1. Darované sperma – indikace	177
Výběr dárce spermatu pro konkrétní neplodný pár	177
Použití spermatu od dárce	177
14.12.2. Darované oocyty – indikace	178
Výběr dárkyně oocytů pro konkrétní neplodný pár	178
Použití oocytů od dárkyně	178
Příprava příjemkyně na embryotransfer z darovaných oocytů	178
Pravděpodobnost otěhotnění po transferu embryí z darovaných oocytů	178
14.12.3. Darovaná embrya	178

15. Prekancerózy a nádory

(Lukáš Rob)

15.1. Základy onkogynekologie	179
15.1.1. Terminologie prekanceróz a nádorů ..	179
15.1.2. Kinetika nádorového růstu	179
15.1.3. Možnosti léčby	180
15.1.3.1. Chirurgická terapie	180
15.1.3.2. Chemoterapie	180
15.1.3.3. Radioterapie	180
15.1.3.4. Hormonální terapie	181
15.2. Nádory vulvy	181
15.2.1. Nenádorová epitelová onemocnění ..	181
15.2.1.1. Lichen sclerosus	181
15.2.1.2. Hyperplasia squamosa	181
15.2.1.3. Ostatní dermatózy	182
15.2.2. Nepravé nádory	182
15.2.3. Nezhoubné nádory	182
15.2.4. Prekancerózy	182
15.2.5. Zhoubné nádory	184
15.2.5.1. Spinocelulární karcinom	184
15.2.5.2. Melanom	186
15.2.5.3. Adenokarcinomy	186
15.2.5.4. Mezenchymové nádory	186
15.2.5.5. Metastatické nádory	186
15.3. Nádory pochvy	186
15.3.1. Nenádorové změny a benigní nádory	186
15.3.2. Prekancerózy	187
15.3.3. Zhoubné nádory	187
15.3.3.1. Spinocelulární karcinom	187

■ Diagnóza	187	15.7.1. Epitelové nádory	207
■ Terapie	187	15.7.1.1. Symptomatologie	208
■ Prognóza	187	15.7.1.2. Diagnostika	208
15.3.3.2. Karcinom z jasných buněk (clear cell)	187	15.7.1.3. Cesty šíření	209
15.3.3.3. Embryonální rhabdomyosarkom (sarcoma botryoides)	187	15.7.1.4. Terapie	209
15.3.3.4. Metastatické nádory	187	15.7.1.5. Prognóza	209
15.4. Nádory děložního hrdla	188	15.7.2. Nádory z germinálních buněk	210
15.4.1. Nenádorové změny a nezhoubné nádory	188	15.7.3. Nádory ze zárodečných pruhů a stromatu	210
15.4.2. Prekancerózy	188	15.7.4. Metastatické nádory	211
15.4.2.1. Epidemiologie, rizikové faktory a patogeneze	189	15.8. Gestační trofoblastická nemoc	211
15.4.2.2. Klinický obraz	190	15.8.1. Mola hydatidosa partialis	211
15.4.2.3. Screening, diagnostika	190	15.8.2. Mola hydatidosa completa	211
■ Kolposkopie	190	15.8.3. Mola invasiva (proliferans, destruens)	212
Kolposkopická terminologie a klasifikace	191	15.8.4. Choriokarcinom	212
■ Cervikografie	192		
■ Onkologická cytologie	192	16. Descenzus orgánů malé pánve (<i>Michael Halaška</i>)	
■ Biopsie	193	Terminologie	215
■ Typizace HPV	194	16.1. Etiologie	216
15.4.2.4. Terapie	194	16.2. Incidence	216
■ Destrukční metody	194	16.3. Anatomická východiska	217
■ Ablace (excizní) metody	194	16.3.1. Močová roura (uretra)	217
15.4.2.5. Prognóza	195	16.3.2. Pochva	217
15.4.2.6. HPV vakcíny	195	■ Závěsný aparát pochvy	217
15.4.3. Zhoubné nádory	195	První etáž (level I)	217
15.4.3.1. Diagnostika	197	Druhá etáž (level II)	218
15.4.3.2. Šíření	197	Třetí etáž (level III)	218
15.4.3.3. Terapie	197	Porucha závěsu	218
15.4.3.4. Prognóza	199	16.3.3. Pánevní dno	218
15.5. Nádory děložního těla	199	■ Svaly (diaphragma pelvis)	218
15.5.1. Pseudotumory a nezhoubné nádory ..	199	■ Diaphragma urogenitale	218
15.5.1.1. Endometriální polyp	199	■ Perineum	219
15.5.1.2. Leiomyom	199	16.3.4. Symptomy	219
15.5.2. Prekancerózy	200	Popis funkčních symptomů	219
15.5.3. Zhoubné nádory	201	16.4. Vyšetření	219
15.5.3.1. Karcinom endometria	202	■ Vyšetření a popis prolapsu pánevních orgánů	219
■ Diagnostika	204	Doplňkové techniky fyzikálního vyšetření	220
■ Terapie	205	■ Zobrazovací metody	220
■ Prognóza	205	Ultrazvuk	220
15.5.3.2. Sarkomy	205	Kontrastní radiografie	220
■ Endometriální stromální sarkom ..	205	Magnetická rezonance	220
■ Maligní smíšený mezodermální nádor (MMMT – karcinosarkom) ..	206	Snímání tlaku	220
■ Adenosarkom	206	Zevní pozorování	220
■ Rhabdomyosarkom	206	16.5. Operační léčba descenzu	220
■ Leiomyosarkom	206	Typické nálezy	220
15.6. Nádory vejcovodu	206	■ Operační metody	221
15.6.1. Nenádorové změny a nezhoubné nádory	206	Vaginální hysterektomie	221
15.6.2. Zhoubné nádory	206	Paravaginální defekt a jeho řešení	221
15.7. Nádory vaječníků	206		

Plastiky poševní	221	Detruzorová funkce v průběhu	
Rekonstrukce perinea	221	plnicí cystometrie	229
17. Urogynekologie		Compliance během plnicí	
(Alois Martan)		cystometrie	229
17.1. Fyziologie mikce	223	Kapacita močového měchýře	230
17.1.1. Anatomické předpoklady		■ Uretrální funkce během	
kontinence moči u žen	223	plnicí cystometrie	230
17.1.2. Inervace močového měchýře		Hodnocení uretrální funkce	230
a uretry	225	■ Měření močového proudu	
Vegetativní nervstvo	225	(uroflowmetrie)	230
Parasympatikus	225	Podmínky (stav)	230
Sympatikus	225	17.3.4. Zjednodušená klasifikace	
Mediátory přenosu	226	inkontinence moči	230
Neurotransmitery	226	Stresová inkontinence	230
Inervace příčně pruhovaného		Urgentní inkontinence	230
svalu uretry	226	Hyperaktivní detruzor (motorická	
17.1.3. Fyziologie mikce a mechanismus		urgentní inkontinence)	231
kontinence	226	Hypersenzitivní detruzor	
17.2. Klasifikace poruch funkce dolních		(enzorická urgentní	
močových cest	227	inkontinence)	231
17.2.1. Fáze shromažďování moči	227	Hyperaktivní močový měchýř	231
Funkce měchýře	227	Reflexní inkontinence	232
Funkce uretry během		Paradoxní (přebytková)	
shromažďování moči	227	inkontinence)	232
17.2.2. Fáze vyprazdňování moči	227	17.4. Vyšetřovací metody	232
Funkce měchýře při mikci	227	17.4.1. Anamnéza	232
Funkce uretry při mikci	227	Frekvence močení a množství	
17.3. Přehled standardizované		moči	232
terminologie funkce		17.4.2. Laboratorní vyšetření	232
dolních cest močových	228	17.4.3. Fyzikální vyšetření a klinické testy	233
17.3.1. Příznaky dolního močového		17.4.4. Urodynamické vyšetřovací metody	233
traktu – LUTS	228	17.4.5. Elektromyografie	234
17.3.1.1. Poruchy plnění	228	17.4.6. Uretrální elektrická vodivost	234
17.3.1.2. Poruchy vyprazdňování	228	17.4.7. Studium vodivosti nervů, latence	
17.3.1.3. Postmikční příznaky	228	reflexů a evokovaných potenciálů	234
17.3.1.4. Příznaky sdružené se sexuálním		17.4.8. »Leak point pressure«	234
stykem	228	17.4.9. Zobrazovací metody	234
17.3.1.5. Příznaky sdružené s prolapsem		Ultrazvukové parametry	
pánevních orgánů	228	dolního močového traktu	235
17.3.2. Projevy dysfunkce dolního		Magnetická rezonance	236
močového traktu – LUTD	228	17.5. Léčba inkontinence moči	236
17.3.2.1. Měření frekvence, závažnosti		17.5.1. Léčba urgencye (OAB) nebo urgentní	
a vlivu příznaků dolního		inkontinence moči	236
močového traktu	229	■ Ovlivnění chování močového	
17.3.2.2. Lékařské vyšetření	229	měchýře	236
17.3.3. Urodynamická pozorování		■ Medikamentózní léčba	236
a podmínky (conditions)	229	Parasympatolytika	236
17.3.3.1. Urodynamická technika	229	Léky se smíšeným účinkem	
■ Plnicí cystometrie	229	(spasmolytickým	
Vjemy z močového měchýře		a parasympatolytickým)	237
vnímané v průběhu plnicí		Tricyklická antidepressiva	237
cystometrie	229	Estrogeny	237
		■ Elektrická stimulace	237
		■ Chirurgická léčba	237
		17.5.2. Léčba stresové inkontinence moči	237

18. Náhlé příhody*(Milan Kudela)*

18.1. Diferenciální diagnostika náhlých příhod břišních	244
18.1.1. Graviditas extrauterina	244
Diagnostika	246
Terapie	247
18.1.2. Torze adnex	247
18.1.3. Chirurgické náhlé příhody břišní komplikující těhotenství	248
18.2. Gynekologické zevní krvácení ohrožující život	248
18.3. Stavy bezvědomí	249
18.4. Náhlé příhody břišní v dětské gynekologii	249

19. Nemoci prsu*(Pavel Strnad)*

19.1. Vyšetřovací metody	251
19.1.1. Klinické metody	251
19.1.2. Paraklinické metody	251
19.2. Rizikové faktory karcinomu prsu ...	253
19.2.1. Rodinná anamnéza výskytu karcinomu prsu	253
19.2.2. Věk	254
19.2.3. Hormonální a reprodukční rizikové faktory	255
19.2.4. Vliv hormonů na riziko karcinomu prsu	255
19.3. Nezhoubná onemocnění prsu	256
19.3.1. Mastopatie (dysplazie, fibrocystické změny prsu)	256
19.3.2. Rozdělení nezhoubných lézí prsu	256
19.4. Prekursorové léze (prekancerózy) ...	257
19.4.1. Atypická duktální hyperplazie	257
19.4.2. Lobulární neoplazie	257
■ Epidemiologie lobulární neoplazie	258
■ Management lobulární neoplazie	258
19.4.3. Rizikový vliv nezhoubných lézí prsu	258
■ Riziko invazivního karcinomu u ADH	258
■ Kombinace ADH s dalšími rizikovými faktory	258
19.5. Karcinomy prsu <i>in situ</i>	258
19.5.1. Duktální karcinom <i>in situ</i> (DCIS)	258
■ Epidemiologie duktálního karcinomu <i>in situ</i>	259
■ Management DCIS	259
19.5.2. Stručná patogenéze karcinomu <i>in situ</i> a invazivního karcinomu	259

19.6. Invazivní karcinomy	259
■ Duktální karcinom	260
■ Lobulární karcinom	260
■ Tubulární karcinom	260
■ Medulární karcinom	260
■ Křibřiformní karcinom	260
■ Mucinózní – koloidní, gelatinózní karcinom	260
■ Papilární karcinom	260
■ Mikropapilární karcinom	260
■ Vzácně se vyskytující karcinomy	260
■ Speciální typy karcinomu prsu	260
■ Pagetův karcinom bradavky	260
■ Inflamatorní – zánětlivý karcinom	261
■ Bilaterální karcinom prsu	261
■ Metastatický karcinom v prsu	261
19.6.1. Prognostické a prediktivní faktory karcinomu prsu	261
19.6.2. TNM klasifikace nádorů prsu	262
19.6.3. Vztah mezi TNM a délkou intervalu přežití	263
19.7. Terapie karcinomu prsu	263
19.7.1. Chirurgická terapie	263
■ Stručný vývoj chirurgické léčby karcinomu prsu	264
■ Konzervativní chirurgie prsu	264
■ Chirurgie axily	264
■ Nové trendy chirurgie karcinomu prsu	265
■ Detekce a vyšetření sentinelové uzliny u karcinomu prsu	265
■ Chirurgie nehmatných lézí prsu	265
19.7.2. Radioterapie karcinomu prsu	266
■ Obligatorní radioterapie	266
■ Fakultativní radioterapie:	266
19.7.3. Chemoterapie	266
19.7.4. Hormonální terapie	266
■ Aditivní hormonální terapie	266
19.7.5. Biologická léčba	266

20. Klimakterium*(Taťána Rešlová)*

20.1. Terminologie	269
20.2. Ovariální stárnutí a evoluce menopauzy	269
20.3. Endokrinní a klinické charakteristiky fází ovariálního stárnutí	270
■ Perimenopauza	270
■ Přejchod k menopauze	270
■ Postmenopauza	270
20.4. Projev nedostatku estrogenů	271